

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Митний контроль
Викладач (-і) 	Галина Назарова, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування
Контактний телефон	+38(050) 5647308
E-mail:	nazargb2016@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: екзамен. Загальна кількість кредитів – 5, годин – 150, у т.ч. лекції – 32 години, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 102 години. Формат: очний (Offline / Face to face) / дистанційний (Online) Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram, Instagram, WhatsApp за домовленістю.
Пререквізити	Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається після викладання наступних дисциплін: історія оподаткування, нормативно-аналітичного забезпечення податкових відносин, податкова система України, податковий консалтинг і аудит

1. Мета і завдання дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Митний контроль» є придбання теоретичних знань щодо адміністративно-правового регулювання здійснення митного контролю, виконання митних формальностей до митного оформлення, під час митного оформлення і після митного оформлення та оцінки ефективності митного контролю, набуття практичних навичок щодо оподаткування митних платежів у відповідності до кожного митного режиму з метою прийняття управлінських рішень щодо встановлення оптимального митного режиму для суб'єктів господарювання під час ввезення на митну територію України або вивезення із території України товарів.

Завданнями дисципліни «Митний контроль» є:

- ✓ теоретична підготовка здобувачів з питань визначення принципів митного контролю, видів митного контролю, методичні прийоми митного контролю, принципів митного

адміністрування, що рекомендовані Всесвітній митній організацією та Світової організацією торгівлі, форм митного контролю, вибірковість митного контролю, тривалості перебування під митним контролем, організаційних засад місць розташування зон митного контролю, прав митних органів щодо забезпечення режиму зони митного контролю;

✓ формування характеристик спеціальної категорії посадових осіб митних органів, спеціальних звань посадових осіб митних органів, системи професійної освіти у сфері митної справи, правового та соціального захисту працівників митних органів, технічних та спеціальних засобів і службових собак, митного забезпечення (одноразових номерних запірно-пломбових пристроїв, plomb, печаток, штампів, голографічних міток, засобів електронних підписів) під час митного контролю;

✓ практична підготовка здобувачів з питань розрахунків митних платежів відповідно до митних режимів, які впливають на облікову інформацію та побудову системи обліково-аналітичного забезпечення суб'єктів господарювання з метою прийняття ефективних управлінських рішень при експорті або імпорті товарів;

✓ практична підготовка здобувачів з питань акредитації суб'єктів господарювання в митному органі України, використання спеціалізованого програмного забезпечення для формування та подання митних декларацій суб'єктів господарювання, оволодіння практичними навичками щодо правильності вибору виду базисних умов поставок, які суттєво впливають на порядок формування митних платежів та загальних фактичних витрат суб'єкта господарювання під час здійснення поставок при експорті або імпорті товарів.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти отримати:

Загальні компетентності

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності

СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні, практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінських функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.

СК11. Здатність до організації, оцінювання, моделювання та вдосконалення системи адміністрування податків та митних платежів та їх складових елементів.

СК12. Вміння застосовувати сучасні технології адміністрування податків та митних платежів й здійснювати управлінську діяльність.

Програмні результати навчання

ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та не фінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПР12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу.

ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ПР20. Визначити актуальні проблеми та виявити наукові факти у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування, роботи науково-обґрунтовані висновки та розробляти пропозиції щодо їх вирішення.

ПР22. Володіти організаційно-методичними прийомами та інструментарієм адміністрування податків та митних платежів.

ПР23. Вміти застосовувати сучасні технології адміністрування податків та митних платежів й здійснювати відповідну управлінську діяльність.

ПР24. Обґрунтовувати та використовувати методи податкового планування та прогнозування у відповідності зі стратегічними цілями на різних рівнях управління оподаткуванням, в т.ч. з метою мінімізації податкових ризиків та підвищення ефективності адміністрування податків та митного контролю.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотукаїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль I</i>			
<i>Митне оформлення та відповідальність за порушення митних правил</i>			
Тема 1. Основні вимоги щодо організації митного оформлення суб'єктами господарювання. Акредитація суб'єктів господарювання в митному органі України. Аналіз економічної категорії «зовнішньоекономічний контракт». Класифікація зовнішньоекономічних контактів. Структура зовнішньоекономічного контракту. Обов'язкові умови зовнішньоекономічного контракту (договору). Універсальні умови зовнішньоекономічного контракту. Правила Інкотермс як інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види базисних умов поставок за правилами ІНКOTEPMC-2020. Український класифікатор товарів та визначення країни походження товарів у зовнішньоекономічній діяльності. Документи, що підтверджують країну походження товару. Форми сертифікатів походження	4	2	6
Тема 2. Митна вартість товарів та методи її визначення. Економічні та правові аспекти визначення митної вартості товарів. Відмінності категорій «вартості» та «митної вартості». Правила оцінки товарів відповідно до вимог Генеральної угоди з тарифів та торгівлі (ГАТТ) 1947. Методи визначення митної вартості в Україні. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту). Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів. Метод визначення митної вартості на основі віднімання вартості. Метод визначення митної вартості товарів на основі додавання вартості (обчислена вартість). Резервний метод. Порівняльна характеристика митної і первісної вартості товарів. Методи митної вартості Європейського союзу: метод вартості угоди; вартість угоди з ідентичними товарами; вартість угоди аналогічних товарів; дедуктивний метод; розрахунковий метод; резервний метод. Порядок оформлення	4	2	6

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
декларації про митну вартість			
<p>Тема 3. Митне оформлення товарів і транспортних засобів. Загальні положення митного оформлення. Мета митного оформлення товарів і транспортних засобів. Документами, які підтверджують митну вартість товарів. Етапи митного оформлення. Митне декларування товарів та порядок його здійснення. Форми та види митної декларації. Форми митного декларування. Схема заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документу. Відомості, що кодуються кодами у митних деклараціях. Класифікатор типів декларацій. Класифікатор характерів угод. Класифікація типів транспорту. Класифікатор особливостей переміщення товарів через митний кордон України. Класифікатор способів розрахунку. Класифікатор видів надходжень бюджету, що контролюються митними органами. Класифікатор причин незавершення митного оформлення. Перелік випадків, при яких строк виконання відповідних формальностей перевищується на час. Авторизація на застосування спрощення «процедура спрощеного декларування». Випадки подання спрощеної митної декларації. Місця митного декларування</p>	4	2	6
<p>Тема 4. Характеристика митних режимів. Сутність, типологія та особливості застосування митних режимів. Особливості митного режиму імпорт (випуск для вільного обігу). Особливості митного режиму реімпорт. Особливості митного режиму експорт (остаточне вивезення). Особливості митного режиму реекспорт. Особливості митного режиму транзит. Особливості митного режиму тимчасове ввезення. Особливості митного режиму тимчасове вивезення. Особливості митного режиму митний склад. Особливості митного режиму вільна митна зона. Особливості митного режиму безмитна торгівля. Особливості митного режиму переробка на митній території. Особливості митного режиму переробка за межами митної території. Особливості митного режиму знищення або руйнування. Особливості митного режиму відмова на користь держави. Умови поміщення товарів у митні режими, особливості їх застосування. Класифікація митних режимів за національним і європейським законодавством</p>	2	1	6
<p>Тема 5. Оподаткування митними платежами у відповідності до митних режимів. Система адміністрування митних платежів. Модель формування оптимальної системи оподаткування експортно-імпортних операцій. Порядок нарахування і сплати митних зборів під час виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів та поза робочим часом. Порядок нарахування і сплати мита. Види мита. Способи нарахування адвалерного, специфічного і комбінованого мита. Оподаткування податком на додану вартість зовнішньоекономічних операцій за митними режимами. Особливості нарахування і сплати акцизного податку за видами окремих категорій при імпорті товарів. Митні платежі як облікова інформація для суб'єктів господарювання. Особливості відображення митних платежів у розрахунках з бюджетом</p>	2	1	6
<i>Змістовий модуль 2</i>			
<i>Організація та процедури митного контролю</i>			
<p>Тема 6. Теоретико-правовий аспект процедур митного контролю. Адміністративно-правове регулювання здійснення митного контролю. Функції митного контролю. Аналіз принципів відповідно Митного кодексу України. Види митного контролю (попередній документальний контроль, контроль під час митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення). Комплексні системи митного контролю на стадіях виконання митних формальностей: – до митного оформлення (попередній контроль); – під час митного оформлення (поточний контроль); – після митного оформлення</p>	2	1	6

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
(наступний контроль). Методичні прийоми митного контролю. Процедури митного контролю. Кіотська конвенція щодо спрощення митних процедур			
<p>Тема 7. Організація митного контролю. Діяльність митного органу України. Атрибутика митних органів. Міжнародне співробітництво з питань митної справи. Принципи митного адміністрування, що рекомендовані Всесвітній митній організацією (WorldCustomsOrganization, WCO) та Світової організацією торгівлі (WorldTradeOrganization, WTO). Форми митного контролю. Вибірковість митного контролю. Тривалість перебування під митним контролем. Місця розташування зон митного контролю. Порядок створення зон митного контролю. Права митних органів щодо забезпечення режиму зони митного контролю. Технологічні схеми пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними; здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон; митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон; здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон; здійснення митного контролю повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон. Посадові особи митних органів. Спеціальні звання посадових осіб митних органів. Система професійної освіти у сфері митної справи. Правовий та соціальний захист працівників митних органів. Правовий захист працівників митних органів</p>	2	1	6
<p>Тема 8. Пост-митний аудит як форма митного контролю. Аналіз категорій «митний аудит» та «митний пост-аудит». Функціональне призначення митного пост-аудиту. Організація документальних перевірок, що проводять митні органи України. Міжнародні стандарти митного пост- аудиту (положення Міжнародної торговельної палати стосовно митної справи (ICC Customs Guidelines) 19; роз'яснення Всесвітньої митної організації стосовно гл. 6 Кіотської конвенції (WCO Guidelinesto Chapter 6 ofthe Revised Kyoto Convention); положення Всесвітньої митної організації щодо здійснення митного пост-аудиту (WCO Guidelines For Post-Clearance Audit); збірка митних стандартів ЄС «Шлях до покращення якості митних послуг» (Customs blue prints. Pathways to better customs), зокрема розділ 14 «Пост-митний контроль та аудит» (Blue print 14. Post-clear ance control and audit). Джерела інформації для пост-аудиту. Методи організації проведення пост-аудиту. Методи проведення пост-аудиту</p>	4	2	6
<p>Тема 9. Методи і технічні засоби митного контролю. Використання для здійснення митного контролю технічних та спеціальних засобів і службових собак. Вимоги, що висуваються до технічних засобів митного контролю. Класифікація технічних засобів митного контролю. Принципи оснащення митниць технічними засобами митного контролю. Ефективність застосування технічних засобів митного контролю та критерії її оцінки. Обґрунтування кількості ліній митного контролю. Контроль використання технічних засобів в митних органах. Організаційно-правовий механізм митних експертиз. Експертні підрозділи у системі митного контролю, їх функції та завдання. Вимоги до оснащення експертних підрозділів. Залучення спеціалістів та експертів для участі у здійсненні митного контролю. Взяття проб (зразків) товарів. Операції із взятими пробами (зразками) товарів. Розвиток системи митних експертиз в контексті дотримання вимог Європейського союзу. Митне забезпечення (одноразові номерні запірно-</p>	2	1	6

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
пломбові пристрої, пломби, печатки, штампи, голографічні мітки, засоби електронного підпису чи печатки та інші засоби ідентифікації) під час митного контролю			
Тема 10. Здійснення митними органами контролю за окремими видами діяльності підприємств. Характеристика видів діяльності контроль за провадженням яких здійснюється митними органами. Митно-брокерська діяльність (митний брокер і агент митного оформлення). Правове регулювання організації митного складу. Вимоги до облаштування та розташування магазину безмитної торгівлі. Правове регулювання діяльності вільної митної зони комерційного або сервісного типу. Право регулювання організації складу тимчасового зберігання відкритого типу особами, які розміщують товари на складі. Правове регулювання організації утримувача вантажного митного комплексу з особами, які користуються послугами комплексу, та митними органами	2	1	6
Тема 11. Механізм «Єдине вікно» для проходження митного контролю в електронному форматі та спеціалізовані програмні забезпечення для формування та подання митної декларації. Механізм «Єдиного вікна» під час здійснення митних процедур. Проходження інших видів контролю в електронному форматі: фітосанітарний контроль; ветеринарно-санітарний контроль; державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин. Інституційні основи функціонування «єдиного державного інформаційного веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі». Характеристика діючої української системи «регулятор Єдиного вікна (Regulatory Single Window)», який пов'язує інформаційну систему митниці та інформаційні системи інших суб'єктів. Міжнародний досвід функціонування «Єдиного вікна» для митного оформлення. Основні вимоги застосування спеціалізованих інформаційних системи та програм з зовнішньоекономічної діяльності MD Info, MD Declaration, QD Professional, DReports, CM Explorer, AutoDoc	2	1	6
Тема 12. Основні види відповідальності суб'єктів господарювання за порушення митного законодавства. Майнова відповідальність за порушення правил зовнішньоекономічної діяльності. Види кримінальної відповідальності у сфері зовнішньоекономічної діяльності відповідно до Кримінального кодексу України. Види адміністративного правопорушення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення. Види адміністративно-господарських санкцій. Відповідальність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності за порушення митного законодавства. Види порушень митних правил. Порядок притягнення до відповідальності за вчинення правопорушення. Підстави для порушення справи про порушення митних правил. Перелік осіб, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил. Відповідальність за порушення умов ліцензування і квотування експорту та імпорту товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності	2	1	6
Разом:	32	16	72

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Форма підсумкового контролю: екзамен. Оцінку підсумкового семестрового контролю у формі екзамену становить сума балів за результатами поточного контролю, рубіжних контролів та балів, набраних здобувачем вищої освіти при складанні семестрового екзамену.

Протягом семестру здобувач може отримати максимум 60 балів, у тому числі за перший рубіжний контроль – 30 балів, за другий рубіжний контроль – 30 балів, 40 балів виносяться на іспит. Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти на екзамені, додається до результатів рубіжних контролів, що разом складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС і національною шкалою («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно»).

6. Рекомендована література

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. *Навчальний посібник*. 2-ге вид. 2022. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49231/1/Metodolohiia_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen_2022.pdf.
2. Мережко Н.В. Митна справа : *підручник*. Н.В. Мережко, П.В. Пашко, О.В. Рождественський ; за ред. П.В. Пашка. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 572 с. (Серія «Митна справа»). URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/1c5ad24e8511ee7fb01b68870dbb8d89.pdf>.
3. Микитенко Т.В. Організація постмитного контролю та аудиту : *навч. посіб.* Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : УДФСУ. 2020. 341 с.
4. Митне право України : *навч. посібн.* А. І. Годяк, О. М. Ілюшик, Я. П. Павлович-Сенета. Львів : СПОЛОМ, 2017. 308 с. – Бібліогр.: с.306 (15 назв). – ISBN 978-966-919-282-0. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2301/1/%D0%BC%D0%B8%D1%82%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%202017.pdf>.
5. Митний пост-аудит: *навчальний посібник*. Л. В. Гуцаленко, У. О. Марчук, В. Ю. Фабіянська. Київ: «Центр учбової літератури». 2018. 388 с. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/24546.pdf>.
6. Митний контроль та експертиза: *навч. посіб.* Г.А. Тіхосов, О.М. Вербицький, Є.О. Калінський. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2019. 312 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2021/Tihosova_2019_312.pdf.
7. Назарова Г.Б. Впровадження плану боротьби з ВЕПС в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Монографія*. № sge20-03 (2023): Інновації у сучасній науці 2023. С. 7-57. URL: <https://desymp.promonograph.org/index.php/sge/article/view/sge20-03-003>.
8. Training Manual for Customs and Enforcement Officers Third Edition https://ozone.unep.org/sites/default/files/2019-08/7571-e-CTM_Third_Edition.pdf.
9. GUIDE TO MEASURE THE TIME REQUIRED FOR THE RELEASE OF GOODS VERSION 3. 2018 URL: https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/facilitation/instruments-and-tools/tools/time-release-study/trs-guide_en.pdf?db=web.
10. PROCEEDINGS EU Customs Control Mechanisms and Their Potential Improvement. PE 734.922 - July 2022. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/734922/IPOL_STU\(2022\)734922_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/734922/IPOL_STU(2022)734922_EN.pdf).
11. Reforming the Union Customs Code: a proposal from the European Commission towards harmonizing European Union customs digitalization European Union August 2. 2023. URL: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=d86d1854-dfb0-4c40-96c2-8fbc5c2936bf>.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри аудиту, обліку та оподаткування, Протокол № 1 від « 28 » серпня 2023 р.